

TVORBA ODBORNÉHO TEXTU

doc. PhDr. Martin Jemelka, Ph.D.

Modul

001 = Strategie výběru adekvátního tématu ke zpracování odborného textu

002 = Kritéria odborného textu

003 = Struktura

004 = Formální, stylistické, jazykové a meritorní aspekty odborného textu

005 = Proces tvorby odborného textu

006 = Abstrakt, anotace, resumé a jejich překlady do cizího jazyka

007 = Varianty odborného textu

008 = Klasifikační práce: seminární práce – bakalářská a magisterská diplomová práce – rigorózní práce – doktorská disertační práce – habilitační práce

009 = Obrazové a textové přílohy odborného textu

010 = Bibliografie a rejstříky

011 = Základy redakční práce

012 = Hodnocení a interpretace odborného textu

TVORBA ODBORNÉHO TEXTU

Modul 001 = Strategie výběru adekvátního tématu ke zpracování odborného textu

Cíl modulu

Modul seznamuje se základními předpoklady tvorby odborného textu, konkrétně se strategií výběru adekvátního tématu ke zpracování odborného textu a jeho posouzením autorem a dalšími kompetentními osobami v podobě vedoucích kvalifikačních prací a redaktorů monografií či odborného periodického tisku. Adekvátní pozornost bude v rámci modulu rovněž věnována problematice správného odhadu a posouzení kompetencí a potenciálu autora odborného textu.

Klíčová slova

Strategie volby adekvátního tématu – odborný text – mentální mapování – efektivní studijní dovednosti – kreativita – originalita – plagiátorství – morální předpoklady vědecké práce a tvorby odborného textu.

Struktura modulu a zdroje ke konkrétním tématům

Mentální mapování (grafické uspořádání klíčových slov – zásahy tvorby – programování mentálních map)

Buzan, Tony: Mentální mapování. Praha: Portál 2007. ISBN 978-80-262-0520-3.

Buzan, Tony – Buzan, Barry: Myšlenkové mapy: probudíte svou kreativitu, zlepšete svou paměť, změníte svůj život. Brno: Computer Press, 2011. ISBN 978-80-251-2910-4.

Efektivní studijní dovednosti (paměť – techniky paměti – strategie učení – efektivní dovednosti)

Possin, Wilfried: Paměť jako slon: speciálními technikami k dokonalé paměti. Překlad Hana Vočková. Praha: Ikar, 2005. ISBN 80-249-0483-7.

Price, Geraldine – Maier, Pat: Efektivní studijní dovednosti: odemkněte svůj potenciál. Praha: Grada Publishing 2010. ISBN 978-802-4725-277.

Kreativita (techniky kreativity – ovlivňující faktory – řešení problému – projektové řízení – SWOT analýza)

Žák, Petr: Kreativita a rozvoj. Brno: Computer Press 2004. ISBN 978-802-5104-576.

Metodika vědecké práce (výzkumné metody – získávání primárních dat – pozorování – dotazování)

Semerád, Pavel: Jak napsat metodiku bakalářské a diplomové práce? Online, citováno 15. 6. 2018, dostupné z: <https://tatulda.cz/metodika-bakalarske-diplomove-prace/>.

Eger, Ludvík – Egerová, Dana: Základy metodologie výzkumu. Plzeň: Západočeská univerzita 2017. ISBN 978-80-261-0735-4.

Vědecké metody ve společenských vědách. Online, citováno 15. 6. 2018, dostupné z: http://web.ftvs.cuni.cz/hendl/metodologie/vedecke_metody.pdf.

Kontrolní otázky

- Co je přesně označováno termínem mentální mapa a jaké jsou její (ne)výhody při vědecké práci a tvorbě odborného textu?
- Jaké znáte efektivní studijní dovednosti a jak lze použít při tvorbě odborného textu?
- Uveďte základní zdroje informací k problematice metodiky vědecké práce, zvláště k otázce získávání primárních dat.

TVORBA ODBORNÉHO TEXTU

Modul 002 = Kritéria odborného textu

Cíl modulu

Cílem modulu je seznámit se základními kritérii odborného textu, spočívajícími v jeho odborném přínosu, aktuálnosti výzkumu, souvislosti či návaznosti aktuálního výzkumu na starší výzkumné tradice, domácí a mezinárodní relevanci a aplikačním potenciálu v praktickém uplatnění. Adekvátní pozornost bude věnována strategiím vhodné volby odborného periodika a možným postupům při odmítnutí odborného textu.

Klíčová slova

Odborný přínos – aktuálnost výzkumu – řešení problému – konjunkturálnost témat – mezinárodní relevance – aplikovaný výzkum – mezinárodní hodnoticí databáze (ERIH, SCOPUS, Web of Science).

Struktura modulu a zdroje ke konkrétním tématům

Odborný přínos

Ceny ministra školství za vědecký přínos. Online, citováno 16. 6. 2018, dostupné: <http://www.msmt.cz/ministerstvo/novinar/predani-cen-v-oblasti-vysokeho-skolstvi-vedy-a-vyzkumu-2017-1>.

Aktuálnost a konjunkturálnost výzkumu

Konjunkturální průzkumy. Online, citováno 16. 6. 2018, dostupné: <https://www.czso.cz/csu/czso/konjunkturalni-pruzkumy>.

Výzkum a vývoj v ČR. Online, citováno 16. 6. 2018, dostupné: <https://www.vyzkum.cz/>.

Mezinárodní relevance výzkumu a odborného textu (citační index)

Citační index. Online, citováno 16. 6. 2018, dostupné z: <https://scholar.google.cz/>.

Aplikovaný výzkum

Základní pojmy výzkumu a vývoje v OECD a EU. Online, citováno 16. 6. 2018, dostupné z: <https://www.vyzkum.cz/FrontClanek.aspx?idsekce=932>.

Mezinárodní hodnoticí databáze (ERIH, SCOPUS, Web of Science)

European Reference Index for the Humanities (ERIH). Online, citováno 16. 6. 2018, dostupné z: <https://dbh.nsd.uib.no/publiseringskanaler/erihplus/>.

Scopus. Online, citováno 16. 6. 2018, dostupné z: <https://www.scopus.com/home.uri>.

Web of Science. Online, citováno 16. 6. 2018, dostupné z: <http://login.webofknowledge.com/error/Error?Error=IPError&PathInfo=%2F&RouterURL=http%3A%2F%2Fwww.webofknowledge.com%2F&Domain=.webofknowledge.com&Src=IP&Alias=WOK5>.

Kontrolní otázky

- Jaké znáš nejvýznamnější mezinárodní hodnoticí databáze a jaká je jejich role v tvorbě a hodnocení odborného textu?
- Uveď názvy databáze, případně databází, v nichž lze dohledat seznam(y) domácích odborných časopisů s jejich meritorním zaměřením.
- Jaká znáš základní kritéria odborného textu? Vyjmenuj je a pokus se o jejich hierarchizaci.

TVORBA ODBORNÉHO TEXTU

Modul 003 = Struktura odborného textu

Cíl modulu

Modul je věnován klíčovému tématu kurzu, totiž vlastní struktuře a logickému uspořádání odborného textu. Adekvátní pozornost je věnována standardizovaným komponentům odborného textu, které jsou obvykle vyžadovány redakcemi mezinárodních odborných časopisů. Stranou nejsou ponechány ani otázky související se strukturou vysokoškolských kvalifikačních prací.

Klíčová slova

Struktura odborného textu – desetinný systém – abstrakt, anotace, resumé – klíčová slova – úvod a závěr odborného textu – appendix – exkurz – matrixová struktura odborného textu – komparace.

Struktura modulu a zdroje ke konkrétním tématům

Struktura odborného textu

Jarabinský, Ivan: Strategie psaní a struktura odborného textu. Online, citováno 16. 6. 2018, dostupné:

https://is.muni.cz/el/1423/podzim2015/POL284/um/Seminar_2_sk.2_Strategie_psaní_a_struktura_odborneho_textu.pdf.

Styl a struktura textů. Online, citováno 16. 6. 2018, dostupné: <http://www.nuov.cz/kurikulum/styl-a-struktura-textu>.

Klíčová slova (klíčová slova v odborném textu, knihovnictví, informačních systémech)

Klíčové slovo. Online, citováno 16. 6. 2018, dostupné: https://aleph.nkp.cz/F/?func=direct&doc_number=000001563&local_base=KTD.

Desetinný systém (desetinný systém – Deweyho desetinné třídění – mezinárodní desetinné třídění)

Deweyho desetinné třídění. Online, citováno 16. 6. 2018, dostupné: https://wikisofia.cz/wiki/Deweyho_desetinn%C3%A9_t%C5%99%C3%ADd%C4%9Bn%C3%AD.

Matrixová struktura odborného textu

Typologie organizační struktury. Online, citováno 16. 6. 2018, dostupné: <https://managementmania.com/cs/typologie-organizacni-struktury>.

Exkurz a jeho role v odborném textu

Prezentovaný budou praktické ukázky odborného textu, včetně významu a umístění exkurzu v odborném textu.

Kontrolní otázky

- Jaké jsou základní (ne)výhody použití tzv. desetinného systému ve struktuře odborného textu?
- Co je označováno pojmem matrixová struktura a jaké jsou její znaky při použití v tvorbě odborném textu?
- Vysvětli obsah pojmů Deweyho a mezinárodní desetinné třídění a jejich vztah k tvorbě odborného textu.

TVORBA ODBORNÉHO TEXTU

004 = Formální, stylistické, jazykové a meritorní aspekty odborného textu

Cíl modulu

Modul seznamuje s elementárními formálními, stylistickými, jazykovými a meritorními aspekty odborného textu. Pozornost je věnována kompetenčním předpokladům k tvorbě odborného textu a problematice odborné terminologie, včetně jejích neologismů a přejímání z cizích jazyků.

Klíčová slova

Formální úprava – odborný styl – pravidla českého pravopisu – meritorní aspekty odborného textu – odborná terminologie – kompetenční předpoklady.

Struktura modulu a zdroje ke konkrétním tématům

Formální úprava odborného textu (struktura a rozsah odborného textu – doslovná citace převzatého textu.

Metodické pokyny – doporučená formální úprava závěrečné kvalifikační práce. Online, citováno 14. 6. 2018, dostupné z: <https://www.ff.cuni.cz/studium/bakalarske-a-magisterske-studium/statni-zaverecne-zkousky/zaverecne-prace/metodicke-pokyny-doporucena-formalni-uprava-zaverecne-kvalifikacni-prace/>.

Metodické pokyny pro zpracování diplomových prací (třetí upravené vydání). Online, citováno 14. 6. 2018, dostupné z: <http://it.pedf.cuni.cz/metodika/index.php?kap=3>.

Odborný styl (kompetenční předpoklady odborného stylu – adresnost vědeckého stylu: text vědecko-teoretický/prakticko-odborný/popularizační – výklad – odborný popis – úvaha – esej)

Krčmová, Marie: Odborný styl. In: Karlík, Petr – Nekula, Marek – Pleskalová, Jana (eds.): CzechEncy: Nový encyklopedický slovník češtiny. Online, citováno 14. 6. 2018, dostupné z: https://www.czechency.org/slovník/ODBORNÝ_STYL.

Šanderová, Jadwiga: Jak číst a psát odborný text ve společenských vědách: několik zásad pro začátečníky. Praha: Sociologické nakladatelství 2005. ISBN 80-86420-40-7.

Jazyková pravidla (informační sdělnost a objektivnost odborného textu – jazyková úskalí a problémy odborného textu)

Linhart, Jiří. Správně česky: jazykové pojmy, nejčastější chyby, pravidla českého pravopisu, slovník spisovné češtiny. Litvínov: Dialog, 2003. 319 s. ISBN 80-85843-55-2.

Meritorní aspekty odborného textu (odborná terminologie – slovníky odborné terminologie – neologismy – přejímání zahraniční terminologie)

Slovník cizích slov. Online, citováno 14. 6. 2018, dostupné z: <https://slovník-cizich-slov.abz.cz/>.

Slovník cizích slov. Online, citováno 14. 6. 2018, dostupné z: <https://www.infoz.cz/>.

Kontrolní otázky

- Vyjmenuj základní informační zdroje a orientační pomůcky z jazykového prostředí odborné terminologie.
- Jakými formálními pravidly se obvykle řídí doslovná citace převzatého textu v odborném textu?
- Charakterizuj stručně základní stylistické rozdíly mezi odbornými texty v podobě odborného výkladu, popisu, úvahy či eseje.
- Co je to sémantika?

TVORBA ODBORNÉHO TEXTU

Modul 005 = Proces tvorby odborného textu

Cíl modulu

Modul je věnován problematice tvorby odborného textu, konkrétně problematice odborné rešerše, rešeršních služeb, shromažďování, třídění a kritického hodnocení dat. Zvláštní pozornost bude věnována moderním metodám analýzy dat a analytickým systémům, stranou nezůstanou ani autorské strategie související s přepracováním textu na základě výhrad recenzních posudků.

Klíčová slova

Rešerše – bibliografická rešerše – rešeršní služby – analýza dat – analytické systémy – autokritika – připomínkování – recenzní řízení – strategie přepracování odborného textu.

Struktura modulu a zdroje ke konkrétním tématům

Vzorový postup rešerše

Bibliografická rešerše. Online, citováno 16. 6. 2018, dostupné z: <https://www.techlib.cz/cs/83651-reserde>.

Vzorový postup rešerše. Online, citováno 16. 6. 2018, dostupné z: https://www.knihovna.upol.cz/fileadmin/userdata/cm/knihovna/LF/Vzdelavani/vzorovy_postup_reserde_zkraceny.pdf.

Analýza a interpretace dat

Analýza a interpretace dat. Online, citováno 16. 6. 2018, dostupné z: <http://web.ftvs.cuni.cz/hendl/metodologie/analyza.htm>.

Statistická analýza dat. Online, citováno 16. 6. 2018, dostupné z: <https://www.muni.cz/bakalarske-a-magisterske-obory/18737-statistika-a-analyza-dat>.

Připomínkování a recenzní řízení

Recenzní řízení a recenzní formulář. Online, citováno 16. 6. 2018, dostupné z: <https://www.phil.muni.cz/journals/index.php/slavica-litteraria/pages/view/review>.

Recenzní řízení. Online, citováno 16. 6. 2018, dostupné z: <http://knihovnavuevue.nkp.cz/pro-recenzenty/recenzni-rizeni>.

Strategie přepracování odborného textu

Čtení a psaní odborného textu v environmentálních vědách. Online, citováno 16. 6. 2018, dostupné z:

https://books.google.cz/books?id=tIRQDwAAQBAJ&pg=PA25&lpg=PA25&dq=p%C5%99epracov%C3%A1n%C3%AD+odborn%C3%A9ho+textu&source=bl&ots=oKVA8arsag&sig=yxdxSmdSPDMcLjH_vfLf5d8&hl=cs&sa=X&ved=0ahUKEwiLnseeINjbAhXPKIAKHxOsAEkQ6AEIRDAE#v=onepage&q=p%C5%99epracov%C3%A1n%C3%AD%20odborn%C3%A9ho%20textu&f=false.

Kontrolní otázky

- Jaký typ rešerše je nejčastěji označován termínem bibliografická rešerše?
- Co je procesuální podstatou recenzního řízení, jaké jsou jeho jednotlivé kroky a možné výsledky?
- Jaké znáš strategie přepracování odborného textu v rámci recenzního řízení?

TVORBA ODBORNÉHO TEXTU

Modul 006 = Abstrakt, anotace, resumé a jejich překlady do cizího jazyka

Cíl modulu

Modul seznamuje se třemi klíčovými sumarizujícími komponenty odborného textu – abstraktem, anotací a resumé. Eminentní pozornost je v rámci modulu věnována problematice překlady odborného textu, zvláště anotace, abstraktu a resumé. Stranou není ponechána ani otázka kontroly validity odborného překladu.

Klíčová slova

Abstrakt – anotace – resumé – závěr – překlad odborného textu – validita odborného překladu do cizího jazyka.

Struktura modulu a zdroje ke konkrétním tématům

Abstrakt (abstrakt jako stručný výtah odborného textu – těžiště výzkumu – metody výzkumu – výsledky výzkumu – závěr – reference – rozsah abstraktu – cizojazyčný abstrakt v českém odborném textu)

Herout, Adam: Jak psát abstrakt? Online, citováno 13. 6. 2018, dostupné z: <https://www.herout.net/blog/2013/12/jak-psat-abstrakt/>.

Anotace (anotace jako stručnější varianta abstraktu – význam anotace v odborném textu – přítomnost, nebo absence anotace v odborném textu – česká anotace v cizojazyčném odborném textu)

Metodika tvorby odborného textu. Online, citováno 13. 6. 2018, dostupné z: https://kuk.muni.cz/vyuka/materialy/metodika_odb_text/.

Resumé (shrnutí obsahu odborného textu – rozdíl mezi závěrem a shrnutím v odborném textu – resumé jako stručná verze životopisu v anglosaském jazykovém prostředí – české resumé v cizojazyčném odborném textu)

Summary. Online, citováno 13. 6. 2018, dostupné z: https://is.jabok.cz/el/JA10/zima2011/J3411/um/883088/Jak_psat_summary.pdf.

Překlad odborného textu do cizího jazyka (problematika odborného stylu v cizím jazyce – obvyklé finanční náklady spojené s překladem odborného textu – validita odborného překladu)

Anglická terminologie viz Jak překládat do angličtiny abstrakty publikovaných prací z oboru katastru nemovitostí. Online, citováno 13. 6. 2018, dostupné z: http://old.gis.zcu.cz/studium/Jak_prekladat_do_anglictiny-KN.pdf.

Příklady kvalitního a nekvalitního cizojazyčného překladu odborného textu budou studentům předloženy z vlastního pedagogova fondu.

Kontrolní otázky

- Jaký je principiální rozdíl mezi shrnutím a závěrem odborného textu?
- Jaké významové rozdíly s sebou nese užívání termínu resumé v kontinentálním a anglosaském jazykovém okruhu?
- Jaký je zásadní rozdíl mezi anotací a abstraktem?
- Vyjmenuj alespoň základní úskalí překladu odborného textu do cizího jazyka a jeho validity.

TVORBA ODBORNÉHO TEXTU

Modul 007 = Varianty odborného textu

Cíl modulu

Modul seznamuje s různými stylistickými a jazykovými variantami odborného textu, ať již v podobě odborné studie, kapitoly v knize, encyklopedického hesla, monografie, recenze, odborné diskuse, přednášky, prezentace, posteru, nebo odborné zprávy z výzkumu či o literatuře. Pozornost je věnována obsahovým a meritorním rozdílům mezi jednotlivými typy odborných textů, a to prostřednictvím konkrétně demonstrovaných příkladů.

Klíčová slova

Odborný text – odborná studie – kapitola v knize – encyklopedické heslo – monografie – recenze – odborná diskuse – přednáška a prezentace – posterová prezentace – zpráva z výzkumu/literatuře.

Struktura modulu a zdroje ke konkrétním tématům

Kapitola v knize / příspěvky v monografiích

Příspěvky v monografiích – kapitoly. Online, citováno 14. 6. 2018, dostupné z: <https://sites.google.com/site/novaiso690/schema-a-priklady/prispevky-v-monografiich---kapitoly>.

Encyklopedické heslo (logika sdělení, lexikografický styl, stylistické a typografické znaky)

Linhart, J. – Petrušek, M. – Vodáková, A. – Maříková, Hana. Velký sociologický slovník. Praha: Karolinum 1996. ISBN 80-7184-310-5.

Recenze (recenzent – recenze k publikaci – recenzní posudek – peer review – recenzní výtisk)

Recenze. Online, citováno 14. 6. 2018, dostupné z: https://aleph.nkp.cz/F/7L84QFR24FIIVPBNTG9BJDCAHTQVS4HXBN4QAYJJVK9EIDK9YP-19742?func=full-set-set&set_number=065447&set_entry=000003&format=999.

Přednáška a prezentace

Jak připravit přednášku. Online, citováno 14. 6. 2018, dostupné z: https://www.gewiki.cz/Jak_p%C5%99ipravit_p%C5%99edn%C3%A1%C5%A1ku.

Posterová prezentace (ne/výhody posterové prezentace – struktura – nejčastější chyby – osobní prezentace)

Odborný (vědecký) poster. Online, citováno 14. 6. 2017, dostupné z: http://147.33.74.135/cviceni/2006/prezentace/vedecky_poster.pdf.

Scientific Poster Design. Online, citováno 14. 6. 2017, dostupné z: <http://hsp.berkeley.edu/sites/default/files/ScientificPosters.pdf>.

Zpráva z výzkumu, případně o literatuře – závěrečná zpráva

Závěrečná zpráva. Online, citováno 14. 6. 2018, dostupné z: <http://vyzkumy.knihovna.cz/ucebnice/zaverecna-zprava>.

Kontrolní otázky

- Jaké jsou základní stylistické a obsahové znaky encyklopedického hesla?
- Vyjmenuj nejčastější nedostatky při tvorbě posterových prezentací.
- Stručně charakterizuj účel výzkumné zprávy a zprávy o literatuře ve srovnání s recenzí.

TVORBA ODBORNÉHO TEXTU

Modul 008 = Klasifikační práce: seminární práce – bakalářská a magisterská diplomová práce – rigorózní práce – doktorská disertační práce – habilitační práce

Cíl modulu

Cílem modulu je seznámení se základními ustanoveními Zákona o vysokých školách č. 111/1998 Sb., v otázkách týkajících se vysokoškolských klasifikačních prací. Pozornost bude věnována rovněž seminárním pracím jako tvůrčímu východisku kvalifikačních prací.

Klíčová slova

Seminární práce – bakalářská a magisterská diplomová práce – rigorózní práce – doktorská disertační práce – habilitační práce – Zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů

Struktura modulu a zdroje ke konkrétním tématům

Seminární práce (seminární práce jako podceňované experimentální pole vysokoškolských kvalifikačních prací)

Eco, Umberto. *Jak napsat diplomovou práci*. Olomouc: Votobia, 1997. ISBN 80-719817-3-7.

Bakalářská a magisterská diplomová práce (zadání a volba tématu – stanovený rozsah kvalifikačních prací v bakalářském a magisterském studiu – formální aspekty)

Katuščík, Dušan – Drobíková, Barbora – Papík, Richard: *Jak psát závěrečné a kvalifikační práce*. Nitra: Enigma 2008. ISBN 978-808-9132-706.

Lízal, Pavel: *Zaměření a zpracování bakalářské práce*. Brno: MU 2006. Online, dostupné z: <https://is.muni.cz/elportal/?id=751954>.

Rigorózní, doktorská disertační a habilitační práce

Germano, William P.: *From dissertation to book*. Chicago: University of Chicago Press 2005. ISBN 0-226-28845-5.

Obsahové a technické náležitosti disertační práce. Online, citováno 13. 6. 2018, dostupné z: <https://www.law.muni.cz/content/cs/studium/doktorske-studium/studium/pruvodce/zaver/obsahove-a-technicke-nalezitosti-disertacni-prace/>.

Vedoucí vysokoškolské kvalifikační práce (jeho role, význam a povinnosti)

Hledá se vedoucí bakalářské a diplomové práce. Online, citováno 13. 6. 2018, dostupné z: <https://tatulda.cz/hleda-se-vedouci-bakalarske-diplomove-prace/>.

Zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 111/1998 Sb. Online, o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů. citováno 13. 6. 2018, dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1998-111#p45>.

Kontrolní otázky

- Jaké jsou povinnosti a role vedoucího vysokoškolské kvalifikační práce v procesu její tvorby a obhajoby?
- Proč se nevyplatí podceňovat tvorbu seminární práce a jaký je její význam ve studentově CV?
- Stručně uveď základní zákonná ustanovení o vysokoškolských kvalifikačních pracích na základě Zákona o vysokých školách č. 111/1998 Sb.

TVORBA ODBORNÉHO TEXTU

Modul 009 = Obrazové a textové přílohy odborného textu

Cíl modulu

Modul je věnován důležité součásti odborného textu, konkrétně obrazovým a textovým přílohám, ať již v podobě reprodukcí, tabelizovaných dat a grafů, nebo textových příloh ve formě poznámkového aparátu či samostatných textů v appendixu. Pozornost bude věnována rovněž základům grafické práce při tvorbě odborného textu.

Klíčová slova

Ikonografické přílohy – grafická vizualizace dat – poznámkový aparát – grafická práce při tvorbě odborného textu.

Struktura modulu a zdroje ke konkrétním tématům

Vizualizace a obrazové přílohy (výběr – umístění v odborném textu – korelace s textem – popis

Pokyny pro psaní odborných prací. Online, citováno 14. 6. 2018, dostupné z: https://www.vsem.cz/data/data/sis-soubory/kontrola_studia/pokyny_SP_ZP_PP_BP_DP.pdf.

Doporučení k psaní textů habilitačních, disertačních, diplomových, bakalářských a semestrálních prací. Online, citováno 14. 6. 2018, dostupné z:

<http://web.ftvs.cuni.cz/hendl/metodologie/doporuceniupravydizprace.pdf>.

Grafická vizualizace dat (informace – skutečnost – komunikace – vědecká metoda – názornost)

Sochor, Jiří – Beneš, Bedřich – Felkel, Petr – Žára, Jiří: Vizualizace (Vizualization). Praha: FEL ČVUT Praha, 1997. ISBN 80-01-01582-3. Online, citováno 14. 6. 2018, dostupné z: <https://www.fi.muni.cz/~sochor/VIZ/>.

Poznámkový aparát (význam – tvorba – umístění v odborném textu)

Poznámkový aparát – bibliografická citace. Online, citováno 14. 6. 2018, dostupné z: http://film.ff.cuni.cz/rozcestnik/metodika/biblio_citace.pdf.

Poznámkový aparát, bibliografické údaje, korektury, adjustace odborného textu, intertextovost a organizace odborných textů. Online, citováno 14. 6. 2018, dostupné z: http://oldkas.upol.cz/itcin/pdf/poznam_aparat.pdf.

Grafická práce při tvorbě odborného textu (základní otázky a problémy grafické práce v odborném textu)

Doporučení pro formální a grafické úpravy vysokoškolské kvalifikační práce. Online, citováno 14. 6. 2018, dostupné z: https://www.lf3.cuni.cz/3LF-318-version1-formalni_graficka_uprava_3lf.pdf.

Bojko, Pavel: Problematika sazby odborného textu v prostředí LaTeX. Online, citováno 14. 6. 2018, dostupné z: <https://theses.cz/id/say3ul/?lang=en;furl=%2Fid%2Fsay3ul%2F>.

Kontrolní otázky

- Jakými základními pravidly se řídí příprava a tvorba poznámkového aparátu v odborném textu?
- Co označuje pojem grafická vizualizace dat a jaká je jeho role v tvorbě a přípravě odborného textu?
- Vyjmenujte některé nedostatky a úskalí problematiky sazby odborného textu.

TVORBA ODBORNÉHO TEXTU Modul 010 = Bibliografie a rejstříky

Cíl modulu

Modul seznamuje s důležitými komponenty odborného textu v podobě bibliografického soupisu a rejstříku. Obecně je v rámci modulu značná pozornost věnována bibliografiím, bibliografickým pomůckám a databázím. Nutná pozornost bude určena i identifikačním kódům ISSN, ISBN a ISMN.

Klíčová slova

Bibliografie – bibliografické pomůcky – bibliografické databáze – anotovaná bibliografie – rejstříky – meziknihovní výpůjční služba – ISSN – ISBN – ISMN – instruktážní systémy.

Struktura modulu a zdroje ke konkrétním tématům

ISSN, ISBN, ISMN

Mezinárodní instruktážní systémy. Online, citováno 14. 6. 2018, citováno z: <https://www.nkp.cz/sluzby/sluzby-pro/isbn-ismn-issn>.

Základní bibliografické údaje

Základní bibliografické údaje. Online, citováno 14. 6. 2018, dostupné z: <https://www.nkp.cz/sluzby/zakl-bibl-udaje>.

Bibliografické pomůcky a databáze (anotovaná bibliografie – webové anotační systémy)

Bibliografie dějin českých zemí. Online, citováno 14. 6. 2018, dostupné z: <https://biblio.hiu.cas.cz/?locale=cs>.

Rejstříky (tvorba rejstříků – jmenný, místní a předmětný rejstřík)

Česká terminologická databáze knihovnictví a informační vědy. Online, citováno 14. 6. 2018, dostupné z: https://aleph.nkp.cz/F/?func=file&file_name=find-b&local_base=ktl.

Rejstřík zvládnete snadno, rychle a profesionálně. Online, citováno 14. 6. 2018, dostupné z: <https://jnp.zive.cz/rejstrik-zvladnete-snadno-rychle-profesionalne>.

Meziknihovní výpůjční služba (podstata meziknihovní výpůjční služby – legislativní opatření – proces objednávání prostřednictvím meziknihovní výpůjční služby – mezinárodní meziknihovní výpůjční služba)

Meziknihovní služby pro zahraniční knihovny. Online, citováno 14. 6. 2018, dostupné z: <https://www.lib.cas.cz/sluzby/meziknihovni-sluzby/meziknihovni-sluzby-pro-zahranicni-knihovny/>.

Prochásková, Iva. Veřejné informační služby – pohled vysokoškolské knihovny. In Knihovny současnosti '97. Brno: SDRUK 1997, s. 122–127.

Richter, Vít: Poskytování meziknihovních výpůjčních služeb a služeb dodávání dokumentů v České republice. Národní knihovna. 1998, roč. 9, č. 4, s. 178–192.

Kontrolní otázky

- Jaký je obsahový rozdíl mezi zkratkami ISSN a ISBN co je přesně těmito zkratkami označováno?
- Co se skrývá pod pojmem meziknihovní výpůjční služba a jak lze její služby využít při tvorbě odborného textu?
- Co je obvykle označováno termínem anotovaná bibliografie a jaké jsou její (ne)výhody při tvorbě odborného textu?

TVORBA ODBORNÉHO TEXTU

Modul 011 = Základy redakční práce

Cíl modulu

Cílem modulu bude seznámit se základy redakční práce a přípravou vlastního i cizího textu k publikování. Důraz bude položen na důsledný popis postupu a úskalí redakční práce nad knižním textem i textem v odborném periodickém tisku, a to včetně jeho grafického zpracování.

Klíčová slova

Redakční práce – grafická úprava – korektury – typografie – tiskárna – distribuce – licenční nakladatelská smlouva.

Struktura modulu a zdroje ke konkrétním tématům

Redakční práce (námet – tvorba rukopisu – redigování rukopisu – struktura textu)

Pokorný, Milan – Pokorná, Dana: Redakční práce: jak připravit text k publikování. Praha: Grada 2011. ISBN 978-80-247-3773-7.

Pokorný, Milan – Pokorná, Dana: Základy redakční práce. Vladimír Johanus: 2010. ISBN 978-80-904247-4-6.

Základy redakční práce. Online, citováno 13. 6. 2018, dostupné z: https://is.muni.cz/www/55082/Zaklady_redakcni_prace_skriptum.pdf = list 3–13.

Grafická úprava rukopisu (vstupní strany – tiráž – zlom)

Flaišman, Jiří – Kosák, Michal – Havel, Rudolf – Štorek, Břetislav (eds.): Editor a text: úvod do praktické textologie. Praha: Paseka 2006. ISBN 978-80-718565-3-3.

Základy redakční práce. Online, citováno 13. 6. 2018, dostupné z: https://is.muni.cz/www/55082/Zaklady_redakcni_prace_skriptum.pdf = list 14–16.

Korektury a náhled textu

Magincová, Dagmar: Příručka nakladatelského redaktora. Červený Kostelec: Pavel Mervart 2008. ISBN 978-80-868188-3-2.

Základy redakční práce. Online, citováno 13. 6. 2018, dostupné z: https://is.muni.cz/www/55082/Zaklady_redakcni_prace_skriptum.pdf = list 16–19.

Popis redaktorovy práce a výroby v tiskárně

Pistorius, Vladimír: Jak se dělá kniha: příručka pro nakladatele. Pistorius & Olšanská 2011. ISBN 978-80-870535-0-8.

Základy redakční práce. Online, citováno 13. 6. 2018, dostupné z: https://is.muni.cz/www/55082/Zaklady_redakcni_prace_skriptum.pdf = list 19–26.

Typografické minimum (typografova úloha – typografie písma a odstavce – pravidla a chyby při zlomu)

Pistorius, Vladimír – Kočička, Pavel: Jak se dělá e-kniha: příprava elektronických publikací ve formátech EPUB a MOBI. Příbram: Pistorius & Olšanská 2015. ISBN 978-80-878551-5-7.

Základy redakční práce. Online, citováno 13. 6. 2018, dostupné z: https://is.muni.cz/www/55082/Zaklady_redakcni_prace_skriptum.pdf = list 26–28.

Kontrolní otázky

- Co je nutným obsahem licenční nakladatelské smlouvy?
- Vysvětli pojem a náplň pojmu autorské korektury.
- Jaká jsou nejčastější úskalí a chyby typografické práce?

TVORBA ODBORNÉHO TEXTU

Modul 012 = Hodnocení a interpretace odborného textu

Cíl modulu

Modul seznamuje se základními znaky recenzního řízení, procesu odborného kritického posouzení vědeckých prací před jejich vydáním. Studenti jsou seznámeni s hlavními aktéry recenzního řízení a jeho průběhem. Důraz bude kladen na legislativní a etické aspekty řízení.

Klíčová slova

Recenzní řízení – výkonný redaktor – redakční rada – recenzent – plagiátorství – kritika odborného textu.

Struktura modulu a zdroje ke konkrétním tématům

Recenzní řízení, otevřené a anonymní recenzní řízení (základní pojmy a rozdíly v řízení)

Recenzní řízení. Online, citováno 13. 6. 2018, dostupné z: <http://www.jurisprudence.cz/cz/recenzni-rizeni.c-7.html>.

Recenzní řízení. Online, citováno 13. 6. 2018, dostupné z: https://wikisofia.cz/wiki/Recenzn%C3%AD_%C5%99%C3%ADzen%C3%AD.

Akteři recenzního řízení (výkonný redaktor, redakční rada, recenzent)

Redakční rada. Online, citováno 13. 6. 2018, dostupné z: <http://sreview.soc.cas.cz/cs/page/9-redakcni-rada>.

Recenzenti statí. Online, citováno 13. 6. 2018, dostupné z: <http://sreview.soc.cas.cz/cs/page/1-recenzenti-stati>.

Recenzní řízení. Online, citováno 13. 6. 2018, dostupné z: <http://sreview.soc.cas.cz/cs/page/2-recenzni-rizeni>.

Předrecenzní kontrola (hodnocení odborného charakteru textu, plagiátorství)

Publikační etika. Online, citováno 13. 6. 2018, dostupné z: <https://acpo.fsv.cuni.cz/ACPON-7.html>.

První a druhá fáze recenzního řízení (hodnocení redakcí a hodnocení odbornými recenzenty)

Recenzní řízení. Online, citováno 13. 6. 2018, dostupné z: <https://acpo.fsv.cuni.cz/ACPON-6.html>.

Finální fáze recenzního řízení (zveřejnění podmínek recenzního řízení, šéfredaktorova role)

Weller, Ann C.: Editorial peer review: its strengths and weaknesses. Medford: Information Today 2001. ISBN 1-57387-100-1.

Interpretace odborného textu (kvalita a efektivní čtení odborného textu a jeho kritika)

Rybářová, Jana: Hodnocení, tvorba a interpretace odborného textu. Online, citováno 13. 6. 2018, dostupné z: <http://knihovna.phil.muni.cz/kurz/interpretace-odborneho-textu/>.

Kontrolní otázky

- Jaké podmínky musí splňovat osoba, pověřená vyhotovením recenzního posudku?
- Vyjmenuj alespoň základní námitky a nedostatky odborného textu, které mohou vést k jeho zamítnutí redakční radou?
- Jaké možnosti se nabízejí autorovi odborného textu v případě, že jeho text není přijat k publikování v periodiku, v němž prošel recenzním řízením?
- Vyjmenuj základní strategie efektivního čtení odborného textu.